

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 8, Glowackého 6

Glowackého 6/555, 181 00 Praha 8 - Trója

Identifikátor školy: 600 039 765

Termín konání inspekce: 26. – 28. ledna a 2. února 2004

Čj.:	01 0093/04-5106
Signatura:	oa8cx111

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech jazykové, společenskovední a přírodovědné složky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ materiálně-technických podmínek ve vybraných předmětech jazykové, společenskovední a přírodovědné složky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech jazykové, společenskovední a přírodovědné složky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola byla zřízena Městskou částí Praha 8 (se sídlem Zenklova 35, 180 48 Praha 8) jako příspěvková organizace. Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

V letošním školním roce školu navštěvuje 480 žáků v 21 třídách. Všichni se učí podle vzdělávacího programu *Základní škola* a od školního roku 2001/2002 je v jedné třídě ročníku, šestým počínaje, rozšířené vyučování informatiky a výpočetní techniky podle modelového učebního plánu č. j. 16 845/2001-22. Kapacita počtu žáků daná rozhodnutím o zařazení do sítě škol, školských a předškolních zařízení není překročena. Součástí školy jsou dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení školní družina a školní jídelna.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Všechny předměty ve třídách na prvním stupni a na druhém stupni český jazyk, matematiku, přírodopis, zeměpis, výtvarnou výchovu a informatiku s výpočetní technikou vyučuje 24 převážně zkušených učitelů s úplnou nebo částečnou odbornou a pedagogickou způsobilostí (OPZ). Kvalifikovanost, osobnostní dispozice a praktické zkušenosti těchto vyučujících jsou při stanovení úvazků optimálně využity. Jednou z priorit ředitele je vhodné personální obsazení třídních prvních tříd. Nekvalifikovaná vyučující ve 4. ročníku letos dokončuje dálkové studium pedagogické fakulty, dvěma dalším bez OPZ (vyučují výtvarnou výchovu a 2. ročník) končí pracovní poměr tímto školním rokem. Z hlediska prezentace vzorů jednání žákům je pozitivní, že z vyučujících je čtvrtina mužů. Pedagogický sbor je složen z pracovníků všech věkových kategorií, mnozí zde působí již řadu let. Funkci výchovného poradce vykonává zkušený kvalifikovaný učitel s dlouholetou pedagogickou praxí.

Řád školy je stanoven v *Režimu školy*. V *Organizačním řádu* a dalších vnitřních materiálech (*Povinnosti pedagogických pracovníků*, *Povinnosti dozírajících učitelů*, *Povinnosti třídních učitelů* aj.) jsou precizována všeobecná ustanovení pro žáky i povinnosti a odpovědnosti pracovníků. Organizační struktura školy je účelná. Koncepční práci vede ředitel a inspirací pro změny a vylepšení chodu školy jsou mu neformální jednání s pedagogickými

i provozními zaměstnanci školy. Předmětové komise a metodická sdružení nejsou ustanoveny. Jejich činnost nahrazuje vzájemné sdílení poznatků z pedagogického procesu pouze do určité míry. Chybí cílená strukturovaná metodická činnost.

Dohled nad prací začínajících učitelek a nezbytné korigování jejich činnosti se uskutečňuje v rámci spolupráce vyučujících téhož předmětu nebo ročníku, uvedení do organizační a provozní problematiky má na starosti pověřený učitel. Kontrolní činnost vedení se více než o ojedinělé hospitace opírá o komunikaci se žáky a vyučujícími a o spoluúčast na akcích podle měsíčního plánu, který je k dispozici ve sborovně. Závěry z kontrolní činnosti a situace, které si to vyžadují, řeší vedení neprodleně. Zcela mimořádným opatřením, vedoucím ke zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek, bylo vybudování pěti ubytovacích jednotek. Realizací tohoto projektu získala škola potřebné kvalifikované učitele. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se v návaznosti na jejich odbornost a zájmy řídí potřebami školy. Rezerva je v absenci vzdělávání zaměřeného na formy a metody výuky a na práci s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení u žáků 1. – 3. ročníku. Informační systém využívá efektivně počítačové sítě.

Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců jsou součástí každodenního setkávání vedení školy s pracovníky. Shrnující poznatky jsou vedle osobních jednání obsaženy v programu provozních porad a projednávání pedagogické rady.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola využívá rozlehlou pavilónovou budovu s vnitřními atrii a okolním areálem. Tvoří jej sportovní hřiště a parková úprava. Pro velkou část předmětů jsou k dispozici učebny, vybavené pomůckami a výzdobou se zaměřením na určitý předmět. Didaktické techniky je dostatek v učebnách i kabinetech. V nejnižších ročnících však nejsou třídy vždy vybaveny vzhledem k probíraným tématům patřičnými nástěnnými didaktickými obrazy a dalšími pomůckami (např. vzory psacího písma, číselnými osami, tabulkami spojů). Širší využití má multimediální pracovna. Je zde jeden výkonný počítač připojený k internetu, datový projektor, video a televize. Promyšleně je řešeno stupňové rozmístění lavic, které posluchačům usnadňuje aktivní zapojení do realizovaných činností. V pracovně informatiky je 14 kvalitních žákovských počítačů a stanice vyučujícího, dále skener a digitální fotoaparát. Počítače jsou síťově propojeny s tiskárnou, přístup k internetu je pomocí mikrovlnného spoje. Škola má ještě dvě další odborné pracovny počítačů, zatím jsou ve vyučování využívány jen některými učiteli. Vybavení výpočetní technikou je nadstandardní, její technické parametry a výukový software umožňují plně zajistit vyučování všech předmětů. Víceúčelový je i divadelní sálek s příslušným zázemím. Výuce anglického jazyka slouží tři pracovny s vybavením PC. Školní knihovna má doplňovaný fond literatury pro žáky i učitele. Žákovský nábytek ve třídách je uspořádán způsobem, který podporuje frontální formu výuky. Jeho nastavitelná výška nebyla vždy přizpůsobena vzrůstu žáků. Prostředí a prostory školy jsou upravené, působí estetickým dojmem. Pro výzdobu tříd i chodeb jsou využívány vedle žákovských prací četné živé květiny, na kterých je patrná vzorná péče.

Všichni žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi nebo odbornými texty, případně navazujícími pracovními sešity. Využívají se učebnice různých nakladatelství podle záměrů vyučujících. Kabinety některých sledovaných předmětů obsahují pomůcky, odbornou literaturu a příručky v přiměřeném množství, pro jiné předměty je vybavení skromnější.

Veřejnost využívá pronajímané prostory tělocvičny, oddělenou část budovy má v nájmu Vyšší odborná škola sociálně právní *Trivis*. Finanční prostředky z pronájmů škola plánovitě využívá ke zlepšování materiálně-technických podmínek. Ředitel tak s úspěchem postupně realizuje dlouhodobou vizi vybudování školy s kvalitním vybavením a systémem informačních technologií.

Úroveň materiálně-technických podmínek je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*. V 6. – 8. ročníku vždy v jedné třídě je vzdělávání podle učebního plánu pro třídy s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky. Týdenní časové dotace ve sledovaných předmětech korespondují s učebními plány vzdělávacího programu. Žákům se nabízí pestrá řada volitelných předmětů, jejich největší počet (šest) je v 8. ročníku.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

V oblasti naplňování učebních dokumentů provádí vedení pravidelnou kontrolu dokumentace jednotlivých tříd i osobním kontaktem s vyučujícími a žáky.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin respektuje zásady psychohygieny a je vypracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Spolupráci s rodiči napomáhají kvalitně vedené webové stránky školy a propracovaný internetový komunikační systém mezi jejím vedením a veřejností. Dalším zdrojem informací jsou vedle záznamů v žákovských knížkách nástěnky před školou a v jejím vchodu. Dvakrát ročně konané třídní schůzky jsou doplňované pravidelnými konzultačními hodinami vyučujících. Klidné a vstřícné klima, které je ve škole patrné, přispívá k operativnosti všech těchto informačních mechanismů.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Díky vysoké míře empatie a častému kontaktu s většinou žáků (pravidelně také ve škole v přírodě) se na výchovného poradce žáci s důvěrou obrací se svými problémy. Úspěšně spolupracuje s psycholožkou z pedagogicko-psychologické poradny, s dyslektickou asistentkou ve škole. Třídním učitelům pomáhá při zpracování individuálních plánů integrovaných žáků, aktualizuje jejich seznamy, sleduje termíny kontrolních vyšetření. Důkladnou pozornost věnuje problematice volby povolání. Rodičům poskytuje vyžádané konzultace. S protidrogovou preventivkou organizuje přednášky a akce pro žáky.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání v 1. – 3. ročníku

Plány učitelů jsou prepisem obecných cílů vzdělávání a rozvržením témat; sledováním specifických cílů předmětů, vyhledáváním mezipředmětových vztahů, regionálním zaměřením učiva atd. se nezabývají.

Díky své kvalifikaci a většinou i velkým profesním zkušenostem vedou učitelé výuku se samozřejmou lehkostí, s respektem k věku žáků, k dynamice žákovských skupin i k cílům předmětů, někdy však až příliš rutinérsky. Právě přístup jednotlivých vyučujících, jejich entuziasmus, nebo naopak rutinérství či nezkušenost, je hlavní příčinou rozdílů v úrovni věcné a didaktické správnosti výuky v jednotlivých třídách. Rozdíly jsou rovněž v užití materiální podpory, názornosti a konkrétnosti výuky.

Celkově převažuje frontální forma výuky, s dominantní rolí učitele a s omezeným výběrem metod, jejichž efektivita v závislosti na dalších faktorech (např. motivaci a hodnocení žáků) značně kolísá. Výrazné zastoupení mají výklad a řízená práce žáků s učebními texty, nácvik, procvičování a další běžné metody (diktát, opis, přepis, poslech atd.), v menší míře se uplatňují i nevhodné rychlosti soutěže (v matematice), které vedou k častému prožívání neúspěchu pomalejšími nebo nesoutěživými dětmi. Nejčastějším nedostatkem tohoto převažujícího stylu výuky je kromě didaktických chyb (např. záměna pořadí úkonů, opomíjení specifických cílů předmětu, volba činností neodpovídající věku dětí) zřídka používaná vnitřní diferenciaci, která omezuje možnosti osobnostního a sociálního rozvoje žáků. Pozitivem jsou naopak občas zařazované činnostní a tvořivé metody, práce s informacemi, řešení problému nebo pro nejmladší školní věk obzvláště vhodná didaktická hra. Výbornou úroveň mělo např. utváření matematických pojmů v jedné první třídě. V menší části výuky je frontální forma vhodně kombinována se skupinovým vyučováním, s diferencovaným zadáním úkolů podle individuálních schopností žáků a s dostatkem prostoru pro prezentaci výsledků, spojenou s rozvíjením komunikačních dovedností dětí.

Značné rozdíly mezi jednotlivými třídami jsou v úrovni motivace žáků, od nenápadného působení spontaneity učitele přes brilantní aplikaci specifických motivačních metod až po úplnou rezignaci na motivování dětí, které pak ukládané úkoly zjevně nebaví. K jejich apatii nebo naopak zaujetí výrazně přispívá i různý styl jednání a komunikace jednotlivých vyučujících, od věcného, přátelského a empatického chování až po neosobní, rutinérské jednání, případně i zcela neprofesionální nakládání s citlivými údaji o dětech.

Hodnocení žáků má přiměřenou náročnost, ale vzhledem k jejich věku poměrně malou frekvenci (např. pouze dvě zámky ze čtení za pololetí, žádná známka ze slohu). Vypovídací hodnota známek v žákovských knížkách je někdy snížena nekonkrétními zápisy (v matematice zápisy „příklady“). Kromě klasifikace uplatňují učitelé v různé míře i jiné formy hodnocení a v souladu s nejmladším školním věkem žáků se zaměřují na jejich povzbuzení hodnocením. V části výuky jsou děti vedeny k sebehodnocení i ke vzájemnému hodnocení a kontrole.

Vyučování ve sledované oblasti má celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika ve 4. – 9. ročníku a volitelný předmět praktikum z matematiky

V tematických plánech matematiky 2. stupně základní školy je obsah výuky stanoven v souladu s učebními osnovami. Při dlouhodobém plánování matematiky na 1. stupni učitelky vycházejí z používaných učebnic. Všichni žáci jsou zatěžováni rozšiřujícím učivem, jehož znalost v daném ročníku osnovy neukládají. Žáci jsou při jedné hodině týdně (kromě 9. ročníku) rozděleni do dvou skupin, které se pravidelně střídají ve vyučování matematiky a jiného předmětu. Malý počet dětí ve skupinách umožňuje vyučujícím individuálně s každým pracovat. Na povinnou výuku matematiky v 8. a 9. ročníku vhodně navazuje volitelný předmět praktikum z matematiky, ve kterém si žáci upevňují a prohlubují své znalosti. Aktuální plánování a příprava sledovaného vyučování byla svědomitá, učivo navazovalo na předchozí témata, stanovené výchovně-vzdělávací cíle vycházely ze specifických cílů předmětů a dařilo se je naplňovat.

Většina pedagogů splňuje školskou vyhláškou stanovené požadavky vzdělání, jedna učitelka dokončuje vysokoškolské pedagogické studium. Výuka byla interpretována věcně a odborně správně, učitelé dbali na správné matematické vyjadřování žáků a přehledný zápis příkladů.

Vyučování matematiky na 1. stupni se uskutečňovalo v prostorných, esteticky vyzdobených, kmenových třídách vybavených potřebnými pomůckami, jež se vztahovaly k právě probírané látce. Na 2. stupni byla výuka matematiky i volitelného předmětu realizována ve dvou

odborných pracovních matematiky, které byly účelně zařízené učebními pomůckami, nástěnnými přehledy a motivačními informacemi. Dále je matematika vyučována v pracovních přírodopisu a výpočetní techniky, zde výzdoba pro tento předmět chyběla. Žáci pracovali hlavně s nakopírovanými pracovními listy a učebnicemi, někdy užívali matematicko-fyzikální tabulky a dle charakteru učiva rýsovací potřeby. Ojediněle byl využit zpětný projektor.

Výuka byla pečlivě připravená s cílem osvojit si co nejvíce vědomostí. Pedagogové zvolili frontální formu vyučování někdy s převahou své vlastní činnosti, jen ojediněle (při výuce matematiky na 2. stupni a ve volitelném předmětu) byla tato organizace výuky doplněna skupinovou prací. Obvykle vyučující střídali metody ústní (řízený rozhovor, práci s učebnicí) s písemnými (společné či samostatné procvičení učiva). V malé části sledovaných hodin využívali výukový software k opakování učiva. Při samostatné práci žáků učitelky ve 4. a 5. ročníku individuálně pracovaly s těmi, kteří potřebovali jejich pomoc, ochotně reagovaly na dotazy. Při výuce na 2. stupni byla individuální práce pedagogů se žáky uplatněna v menší míře, přestože někteří dávali signály, že učivu nerozumí. Příklady byly zadávány se zvyšující se náročností, jejich diferenciací podle individuální úrovně znalostí žáků však byla realizována ojediněle. Aktuální stav psychiky dětí (tj. pokles pozornosti, únavu či nudu) většinou nekompenzovaly relaxační činnosti, přestože to v některých třídách bylo zapotřebí.

Ve volitelném předmětu praktikum z matematiky žáci pracovali ve skupinách. Vyučující kontrolovala práci skupin, upozorňovala na vzniklé chyby, poskytovala čas pro doplňující otázky, ten však využili pouze někteří.

Na začátku výuky učitelé sdělili průběh hodiny, na 1. stupni žáky motivačně hodnotili, což zvyšovalo jejich zájem. Na 2. stupni byla oblast motivace a hodnocení žáků občas podceňována. Zařazení skupinové formy práce, kterou uplatňovala jedna vyučující, či využití počítačů zvyšovalo zájem dětí o učení. Z jejich přístupu bylo zřejmé, že jsou na tento způsob práce zvyklé. Pedagogové vedli žáky k sebereflexi i ke vzájemnému hodnocení. Ojediněle při klasifikovaném opakování bylo zaznamenáno neúměrně dlouhé prověřování vědomostí žáka, zadávané otázky nebyly zaměřeny na aplikaci učiva. Zpětná vazba byla některými učiteli uplatňovaná neúčelně. Závěrečné shrnutí učiva a konkrétní zhodnocení práce žáků bylo často opomenuto.

Výuka probíhala v různém pracovním prostředí, vytvářeném odlišným přístupem pedagogů a rozdílnou náročností i jejich schopností žáky zaujmout. Kvalita komunikace a interakce se lišila, u některých vyučujících a žáků se nezdařilo vytvořit atmosféru důvěry a spolupráce.

Klasifikace byla zcela transparentní, její záznamy v žákovských knížkách měly přiměřenou četnost. Práce dětí byly objektivně hodnoceny, učitelé analyzovali chyby a vycházejí z nich při opakování a hlubším procvičování učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika ve 4. – 9. ročníku a volitelný předmět praktikum z matematiky jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce ve 4. – 9. ročníku

Hodinová dotace českého jazyka je v souladu s učebním plánem. V nejvyšších ročnících na povinnou výuku navazuje nepovinný předmět cvičení z českého jazyka, který je hlavně přípravou k přijímacím zkouškám. Nezabývá se jen mluvnickým učivem, ale rozšiřuje a prohlubuje i literární znalosti a stylistické dovednosti žáků. Výuka byla pečlivě připravena, specifické cíle předmětu byly zohledňovány. Témata navazovala na předcházející učivo nebo ho účelně rozvíjela. Individuální plány integrovaných žáků mají pedagogové k dispozici, intenzivní péči těmto dětem věnují zejména v dělených hodinách.

Čtyři vyučující splňují vyhláškou stanovené podmínky OPZ, jedna vystudovala i speciální pedagogiku. Skutečnost, že jedna je nekvalifikovaná, se neprojevila ve věcné a odborné správnosti výuky.

Vzdělávání probíhalo v počítačové pracovně a v esteticky působících (někdy velmi originálně pojatých) kmenových učebnách, vyzdobených rostlinami, výtvarnými pracemi žáků, materiály k literární výchově, někde nástěnnými obrazy k výuce jiných předmětů a mapami. Nástěnné přehledy mluvnického učiva chyběly. Kromě učebnic a sešitů patřily k nejčastěji používaným pomůckám nakopírované textové materiály, kartičky, ojediněle magnetická tabule a kvalitní výukový software. Vhodně použita byla didaktická technika (přenosný radiopřehrávač).

Struktura výuky byla promyšlená, střídaly se řízený rozhovor, vysvětlování, písemná cvičení s aplikací a fixací poznatků, práce s textovým materiálem, ústní prezentace znalostí či stylistických úkolů. Prolínání jednotlivých složek předmětu (mluvnice, literární výchova, sloh) se účinně uplatnilo při objasňování nového učiva, rozšiřovalo poznatky dětí a bylo i vhodně výchovně využito. Vyvození nového mluvnického učiva vyřešením problému uskutečnili pod vedením učitelky sami žáci. Učitelky se zaměřovaly nejen na získávání a upevňování znalostí, ale sledovaly také zdokonalování jazykového vyjadřování ústního i písemného, pěstovaly zájem o četbu. V 5. ročníku několik žáků předvedlo velmi dobře zvládnutou techniku čtení (četli s porozuměním i s výrazem). Prezentací a oceněním ústních cvičení, slohových úkolů (do soutěže) vyučující probouzely smysl pro krásu jazykového výrazu. Podporovaly tvořivost žáků i vytváření kladného vztahu ke slovesnému umění a rozvíjely schopnost vyjádření vlastních prožitků a myšlenek. Významnou roli při upevňování učiva měla práce s chybou. Žáci byli aktivní a prokazovali většinou slušné znalosti. Názorně (nástěnné přehledy, kartičky, magnetická tabule) však bylo učivo podpořeno pouze ojediněle.

Při výběru organizačních forem vyučující volili frontální vyučování, někteří však zařazovali i práci skupinovou nebo ve dvojicích. Podporovali tak spolupráci a zvyšovali aktivní činnost žáků, např. při aplikaci gramatických nebo pravopisných pravidel. Pouze u nejstarších žáků byl užit způsob výuky se silně dominantní úlohou a monologem vyučujícího. Individuální přístup k žákům se vyskytoval zejména při samostatném plnění úkolů – učitelky trpělivě konzultovaly s jednotlivými dětmi dílčí problematiku daného úkolu. Relaxační prvky často funkčně propojovaly s naukovými činnostmi. Pracovní tempo bylo přiměřené (při procvičování mluvnice na počítači využila učitelka možnost nastavení osobního času), vyučující zohledňovaly žáky s příznaky specifických poruch učení. Ojediněle se závěr hodiny vyznačoval ukvapeností a snahou splnit vše, co bylo naplánováno. Závěrečné shrnutí učiva a hodnocení dosažení cílů či práce žáků se pak konalo buď ve spěchu po zvonění, nebo vůbec.

Počáteční motivace byla pestrá (hudba, prezentace úspěšných prací, využití PC), ještě úspěšnější bylo průběžné motivování (mezipředmětové vztahy, aktivní vyvozování nového učiva žáky, píseň, odměna - detektivní příběh s jazykovou problematikou do sluchátek). Velkou pozornost věnovaly učitelky pochvalám a ocenění osobního posunu žáka.

Vyučující svým jednáním a vlídným přístupem vytvářeli příznivou pracovní atmosféru. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla, respektovali autoritu vyučujících. Vzájemné vztahy se vyznačovaly otevřeností, kdy žáci i pedagogové prezentovali životní zkušenosti a zážitky, což také přispívalo k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji dětí. Mohly prezentovat i vlastní názory a zdokonalovat tak své komunikativní dovednosti. Našel se i prostor pro argumentaci. Komunikativní dovednosti žáků věnovaly pozornost zejména učitelky v nižších ročnících. Žádná činnost dětí nezůstala nepovšimnuta, vždy byla slovně komentována.

Výkony žáků hodnotili vyučující, příležitost však měli i žáci (potlesk, slovní vyjádření). Zpětná vazba, sebekontrola (i v počítačovém programu) a možnost hodnocení nebo

sebehodnocení zvýrazňovaly výchovný i vzdělávací efekt. Klasifikace v žákovských knížkách byla četná, motivující, u mnoha žáků však pouze za jednu složku jazyka

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice a ve volitelném předmětu informatika

Ve třídách s rozšířeným vyučováním informatiky a výpočetní techniky se předmět vyučuje od 6. ročníku, volitelný předmět je zařazen v 8. a 9. ročníku. Třídní kolektivy jsou na výuku děleny, vytvořené skupiny žáků umožňují každému samostatně pracovat na počítači. Pedagog zpracoval tematické plány, jejich obsah odpovídá učebním osnovám. Výukové cíle směřovaly k prohloubení teoretických i praktických znalostí žáků v ovládnutí výpočetní techniky a ve zvýšení schopnosti orientace ve světě informací. Ve všech hodinách učivo navazovalo na již dříve probranou látku.

Předměty zajišťuje jeden pedagog, který má pro vyučování odbornou způsobilost. Odborná správnost výuky byla vždy dodržena.

Výuka předmětů se uskutečňovala v odborné pracovně a v multimediální učebně, obě jsou dostatečně prostorné, zařízené vhodně uspořádaným novým nábytkem, softwarové vybavení počítačů umožňuje plnění osnov. Děti nemají učebnice, jejich zápisy v sešitech mají většinou dobrou úroveň a nahrazují je, pedagog pro ně připravuje vlastní odborné materiály.

S novými poznatky byli žáci seznamováni srozumitelným výkladem doplněným názornými ukázkami na počítači učitele, který efektivně využíval program umožňující zobrazit postupy na monitory žákovských stanic. Při následném procvičení vyučující sledoval práci všech, v případě potřeby je upozornil na problémy a pomohl s jejich řešením. Výrazně převažovalo samostatné činnostní učení dětí, zadávané úkoly byly diferencovány podle úrovně jejich znalostí. Žáci většinou řešili dlouhodobé práce komplexního charakteru, náročnost odpovídala jejich schopnostem. Po vypracování následovala prezentace výsledků v multimediální pracovně doplněná diskusí, při níž se všichni vyjadřovali ke splněnému úkolu. Žáci pracovali aktivně a se zájmem.

Učitel svým přístupem k dětem pozitivně ovlivňoval psychosociální podmínky výuky, jeho verbální i neverbální projev byl kultivovaný. Vedl žáky k sebekontrolě, pěstoval v nich pocit sebedůvěry, všichni k sobě chovali vzájemný respekt.

Vyučující účelně podporoval vzájemné hodnocení dětí, jejich práci hodnotil ústně, vyzdvihl klady i eventuální nezdary. Klasifikace v žákovských knížkách většinou nebyla zaznamenána.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice a ve volitelném předmětu informatika jsou v souhrnu hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodověda, přírodopis, vlastivěda a zeměpis

Jedenáct hospitovaných hodin bylo velmi dobře a zodpovědně připraveno. Převažující frontálnost výuky neumožňovala ve výraznější míře individualizovat přístup k jednotlivcům.

Vyučující splňují kvalifikační požadavky, jediná učitelka bez OPZ končí letos studium pedagogické fakulty. Věcná a odborná správnost výuky byla většinou na vysoké úrovni. Aktualizace stále se měnících údajů v zeměpise, prezentovaná vyučujícím, byla příkladná a na žáky působila i motivačně.

Kmenové třídy i učebny, ve kterých probíhala výuka, působily esteticky. Jejich výzdoba byla zaměřena k probíraným tématům nebo k danému předmětu. Přítomná didaktická technika byla využívána v některých hodinách ve vyšších třídách při tvorbě zápisů do sešitů

nebo při zadávání úkolů. V nižších třídách připravovaly učitelky zápis na tabuli zpravidla před hodinou. Názornost výuky byla vždy podpořena obrázky a textem v učebnicích, případně živými i preparovanými přírodninami, aktualizovanými mapami, někdy dalším vhodným materiálem.

Ve všech hodinách byly obsaženy opakovací části, výklad nového učiva a jeho procvičení, zadání témat domácího opakování a přípravy. Vyučovací čas byl účelně využíván, i když shrnující a hodnotící závěry hodin byly někdy poznamenány časovou tísni nebo se hodina protáhla do přestávky. Aktivita žáků se pozitivně projevovala jak při frontální práci, tak při ojedinelé práci skupinové. Snaha vyučujících po udržení rychlého tempa hodin vedla někdy k preferování týchž rychlých jedinců. V části výuky byl učitel v dominantní roli, většinou však působil jako organizátor činností a ponechával prostor žákům.

Četnost projevů zájmu žáků korespondovala s mírou schopnosti učitele předkládat látku poutavě a využívat při její expozici zkušenosti jak své, tak žakovské, zapojovat regionální prvky a zajímavosti. V každé hodině byli někteří žáci aktivní, ne vždy se však podařilo zapojit ty pasivní a ti zůstávali v části výuky stranou zájmu vyučujících.

Partnerský a empatický přístup většiny učitelů se významně podílel na utváření pozitivního klimatu ve třídách. Komunikace žáků s učiteli byla kultivovaná se zřejmou akceptací stanovených pravidel. Prostor pro diskuzi a vyjádření vlastního názoru opřeného o argumentaci nebyl vyučujícími záměrně a plánovitě vytvářen, ale vyskytly se situace, kdy někteří žáci spontánně prokázali, že diskutovat a argumentovat dovedou.

Při hodnocení v průběhu výuky bylo používáno slovního posouzení okamžitého výkonu i klasifikace se zaznamenáním známky do žakovské knížky. Většina žáků byla klasifikována v průběhu pololetí často, pravidelně a skladba známek zachycovala výkony ústní, písemné i dovednosti při laboratorních pracích apod. Okrajově se vyskytlo výlučné známkování „testů“ bez další specifikace. Při zkoušení se zaměřují učitelé někdy na sledování faktografie a encyklopedické znalosti, méně na pochopení souvislostí a užití problematiky, což se ukázalo jako efektivnější a vedlo k hlubšímu osvojení látky. V některých třídách prokázali žáci při vzájemném hodnocení a sebehodnocení sympatickou míru kritičnosti a autokritičnosti, jinde nemají kriteria ještě náležitě vyjasněná. Při hodnocení učiteli byla patrná snaha po pozitivním přístupu a ocenění pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných přírodovědných předmětech jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově ve 4. – 9. ročníku a volitelném předmětu výtvarná výchova

Plánování obsahu se řídí tematickými plány, respektuje věkové zvláštnosti žáků. Učitelky volí aktuální, často vzájemně navazující náměty, pro žáky většinou zajímavé. Při výběru výtvarných technik zcela nevyužívají možností, které škola má (tiskařský lis, počítačová grafika). Ve volitelném předmětu jsou zařazeny návštěvy památek, galerií a výstav.

Dvě vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost, dvě jsou nekvalifikované. Tato skutečnost vedla k tomu, že se ve výuce vyskytly drobné odborné nepřesnosti.

Vzdělávání se na 2. stupni uskutečňuje v pracovních výtvarných výchovách, na 1. stupni probíhá převážně v kmenových učebnách. Ve sledované výuce měli žáci pečlivě připraveny vlastní i školní výtvarné potřeby a další materiál. Z názorných pomůcek se vhodně uplatnily encyklopedie, pomůcky z přírodovědy, loutky a odborná literatura. Využita byla také audiotechnika.

Struktura výuky byla přehledná, pro samostatnou práci žáků byl ponechán dostatek času. Část témat byla pokračováním z minulé hodiny, jiná byla rozložena do více lekcí. Pracovní postup

učitelky vysvětlovaly jasně a srozumitelně, někdy názorně s ukázkou předváděly, na případné dotazy trpělivě odpovídaly. Podpurný materiál (ilustrativní literatura, odkaz na známého malíře) byl využit výjimečně, naproti tomu ukázky práce žáků předešlých ročníků byly zbytečně vystaveny po celou dobu výuky. Při samostatné činnosti nebo skupinové práci učitelky žákům pomáhaly radou, nenásilně se pokoušely korigovat jejich práci k estetickému výrazu. Ojediněle však osobitost jejich výtvarného cítění a vyjádření ovlivňovaly nepochopením charakteru určité výtvarné techniky (neúčelné vyžadování jedolitých barevných ploch). Individuální přístup vyučujících k žákům a zohlednění pracovního tempa podporovaly jejich zájem a kreativitu. Tvořivost byla někdy omezena použitím šablon nebo volbou méně vhodné techniky.

Motivaci žáků zvyšovalo vědomí následného využití výtvarné práce (výzdoba třídy, školních prostorů, soutěž), mezipředmětové vztahy, příležitost projevit se originálně i pochvala učitelek v jednotlivých etapách tvorby.

Osobní nasazení učitelek, jejich převážně vlídné a vstřícné chování a zaujetí žáků daným úkolem vytvářelo příjemnou pracovní atmosféru, vhodně doplněnou nevtíravou relaxační hudbou nebo poslechem interpretace literárního díla. Komunikace mezi učitelkou a žáky byla většinou přátelská, na partnerské úrovni, se vzájemným respektem, a to jak při objasňování úkolu, tak při samostatné práci a hodnocení. Totéž však neplatilo ve třídách na 2. stupni, kdy žáci nesledovali úvodní slova učitelky, pronášeli nevhodné připomínky a sami určovali konec výuky. Ostatní žáci se chovali klidně a ukázněně, dohodnutá pravidla a pokyny k bezpečné práci i systematickému úklidu dodržovali.

Pokud se uskutečnilo hodnocení v závěru hodiny, prováděly je učitelky, děti byly zapojeny jen výjimečně. Klasifikace v žakovských knížkách je pravidelná a motivující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarné výchově jsou dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy i ostatní pedagogové hodnotí výkony jednotlivých žáků i celých tříd prostřednictvím testů SCIO (fyzika, přírodopis, cizí jazyk) a výsledků srovnávacích písemných prací v jednotlivých ročnících. Zpětnou vazbu o účinnosti výchovy a vzdělávání dává účast a úspěšnost žáků v soutěžích, při přijímacím řízení na střední školy a také informace ze středních škol o výsledcích bývalých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v souhrnu velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole se realizovala tematicky zaměřená inspekce *Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.*

Ředitel školy navýšil od 1. září 2003 celkový týdenní počet vyučovacích hodin v 8. a 9. ročníku o 1 vyučovací hodinu. Pro rozšíření učebního plánu v 9. ročníku využil možnost zvýšit celkový týdenní počet vyučovacích hodin povinného předmětu matematika, v 8. ročníku zařadil další volitelný předmět. Tyto předměty zajišťují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Používané metody a formy výuky vedly k aktivizaci žáků. Navýšení vyučovacích hodin v 8. ročníku přispívá k rozšíření jejich vědomostí i zájmů, v 9. ročníku pedagogům umožňuje rozvržení učiva matematiky do delšího časového úseku a tím i jeho hlubší procvičování, výuka však přináší nárůst zátěže některým žákům.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím Školského úřadu Praha 8 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina s účinností od 1. ledna 2002 s dodatky, vydala Městská část Praha 8
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, školských a předškolních zařízení č.j. 32 ze dne 7. ledna 1999 a Protokol o provedení změny ze dne 11. července. 2000, vydal Školský úřad Praha 8
3. Vybraná povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004 – třídní knihy, rozvrh hodin školního roku 2003/2004, třídní výkazy a katalogové listy žáků
4. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
5. Učební plány ve školním roce 2003/2004
6. Personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků dle vyučovaných předmětů sledovaných inspekcí
7. Řád školy
8. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
9. Podkladová dokumentace inspekční činnosti a dotazník pro ředitele školy
10. Písemnosti žáků a žákovské knížky
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
12. Zápisy z třídních schůzek rodičů dětí ve školním roce 2002/2003 a 2003/04
13. Škol (MŠMT) V 3-01 - Výkaz o základní škole V 3-01 podle stavu k 30. září. 2003
14. Inspekční zpráva, signatura oa8ct102, ze dne 29. října 1999

ZÁVĚR

Velmi dobré personální podmínky jsou vytvářeny kvalifikovaností, osobnostními dispozicemi a praktickými zkušenostmi členů pedagogického sboru. Vedle přirozené věkové skladby (pracovníci všech věkových kategorií) má pozitivní vliv také účast učitelů – mužů ve výuce obou stupňů školy. Zájem a komunikativnost vyučujících částečně nahrazují i funkci neustanovených metodických sdružení a předmětových komisí, jejichž absence se v jejich práci projevuje. Vybudováním ubytovny pro učitele je vytvořen dlouhodobý předpoklad pro získávání učitelů s potřebnou kvalifikací.

Škola je celkově velmi dobře materiálně vybavena, značnou péči věnuje vybavenosti pro výuku informatiky a výpočetní techniky a využití informačních technologií i v dalších předmětech. Prostředí je příjemné, estetické.

Cíle sledovaných předmětů jsou vyučujícími reflektovány v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Poznávací stránka vyučovacího procesu vhodně koresponduje s utvářením hodnotové orientace žáků. K tomu napomáhá příznivé psychosociální klima školy.

Výrazná pozitiva, konstatovaná minulou inspekční zprávou v roce 1999, mají trvalý charakter. Těmito pozitivy jsou kvalitní materiálně-technické zázemí výuky, estetická úroveň prostředí, široká nabídka volitelných předmětů, citlivé vedení a motivování pracovníků. Zlepšilo se využívání sebehodnocení žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Černý	J. Černý v. r.
Členové týmu	Mgr. Zdeněk Bělecký	Z. Bělecký v. r.
	PaedDr. Jana Křest'ánová	J. Křest'ánová v. r.
	Mgr. Jana Turečková	J. Turečková v.r.

V Praze dne 26. února 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 3. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Josef Fortelný	J. Fortelný v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý

Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy MHMP, odbor školství, Praha 9 Učňovská 1/100	22.3.2004	010093/04-5106
Městská část Praha 8, Zenklova 35	22.3.2004	010093/04-5106

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.